

PROTOCOL DELS GEGANTS DE SANT CUGAT DEL VALLÈS

AJUNTAMENT DE
SantCugat

PREÀMBUL

Sobre l'origen dels gegants de Sant Cugat del Vallès

Des del primer terç del segle xx està documentada la presència de gegants a Sant Cugat del Vallès, tot i que no eren propis sinó que es llogaven per a la Festa Major i per al Corpus.

Al gener de 1987, l'Ajuntament va acordar la creació dels gegants de la ciutat: el gegant Joan i la geganta Marieta.

El consistori en va encarregar el disseny a l'artista santcugatenc Joan Tortosa, el qual es va inspirar en una ceràmica mural que representava uns balladors del popular ball local del vano i el ram (o Paga-li, Joan) i els va vestir amb la indumentària d'uns pagesos benestants de finals del segle XVIII o principis del XIX.

L'Ajuntament va confiar al mestre geganter solsoní Manel Casserras i Boix la construcció dels gegants, i el diumenge 26 d'abril del 1987 van ser batejats a la plaça d'Octavià sota l'apadrinament dels gegants de Rubí, en Roc i la Paula, i els de la Ciutat de Barcelona, en Jaume i la Violant. Des de llavors, els gegants han anat arrelant com a símbol de la ciutat i són reconeguts dins i fora del nostre municipi.

Els gegants com a element de cultura popular

Un gegant és una figura festiva de grans dimensions moguda per persones que forma part de la cultura popular i tradicional catalana i sovint representa els costums propis d'un territori, amb el qual per extensió se sol identificar.

El primer gegant documentat és el de la processó de Barcelona del 1424. Durant el segle XIX, els gegants comencen cada cop a tenir més protagonisme popular i a finals del segle XIX i principis del XX, i l'incipient interès pel folklore com a senyal d'identitat de la Renaixença van fomentar de nou la proliferació de gegants arreu del país. Després de la dictadura franquista i amb l'arribada de la democràcia, moltes poblacions retroben en els gegants els elements d'identitat local i festiva. És l'època d'esplendor del món geganter, el qual es converteix en un fenomen associatiu important: apareixen nous constructors, es recuperen figures oblidades i se'n creen en poblacions sense cap tradició anterior. D'altra banda, les colles geganteres actuen com a veritables dinamitzadors de la vida associativa i cultural dels pobles i les ciutats.

Arran de l'Aplec de Sant Medir del 1987, un conjunt de voluntaris santcugatencs va formar la colla dels Geganters de Sant Cugat, la qual, a l'octubre de 1987, es va constituir formalment com a associació sense ànim de lucre i es va inscriure en el Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya el 1988 i al Registre d'Entitats de l'Ajuntament el 2006.

CAPÍTOL 1 – Les figures i el seu caràcter identitari

- 1.1 Els gegants de Sant Cugat (en endavant, els gegants) són el Joan i la Marieta, formen part del seu patrimoni artístic, cultural i històric, i són símbol de la ciutat.
- 1.2 Els gegants han de preservar la personalitat i l'estil que els són propis. El manteniment i la conservació s'han de fer de tal manera que no es malmeti el caire solemne i distingit que els escau, i han de conservar el disseny original de Joan Tortosa.
- 1.3 Els gegants esporàdicament es poden vestir o engalanar amb peces o elements que no formen part del disseny original a fi de promoure activitats culturals i tradicionals de Sant Cugat. Qualsevol excepció ha de ser comunicada a l'Ajuntament, el qual n'ha de donar el consentiment explícit.

CAPÍTOL 2 – La titularitat i el manteniment

- 2.1 La ciutat, a través del seu Ajuntament, és la propietària dels gegants.
- 2.2 L'Ajuntament ha de tenir cura de la conservació dels gegants.
- 2.3 L'Ajuntament assumirà les reparacions que puguin necessitar els gegants.
- 2.4 L'Ajuntament ha de vetllar perquè els gegants siguin exhibits en un lloc digne i visible per a la ciutadania, en bones condicions climàtiques de conservació i amb les mesures de seguretat necessàries perquè no pateixin cap desperfecte.
- 2.5 L'Ajuntament ha d'estar amatent a garantir el bon ús de la imatge dels gegants, i qualsevol producte que se'n comercialitzi ha de ser prèviament aprovat pel consistori.
- 2.6 L'Ajuntament ha de tenir cura que els gegants siguin transportats en les condicions de seguretat que garanteixin la integritat de les figures.

CAPÍTOL 3 – L'ús i la vinculació amb la colla dels Geganters de Sant Cugat

- 3.1 Per al correcte desenvolupament de les activitats relacionades amb els gegants, es reconeix el lligam necessari amb la colla dels Geganters de Sant Cugat (en endavant, la colla geganterera), la qual anualment signa un conveni de col·laboració amb l'Ajuntament en el qual s'estipulen les clàusules de la delegació de la gestió i exhibició dels gegants.
- 3.2 La colla geganterera pot disposar d'altres figures pròpies que acompanyin els gegants.

CAPÍTOL 4 - Les activitats i les sortides

- 4.1 Les activitats i les sortides són responsabilitat de la colla geganterera, la qual és conscient que cada activitat comença i acaba al lloc on es desen els gegants.
- 4.2 El calendari de les activitats i les sortides on participen els gegants el determina la colla geganterera, el qual és comunicat a l'Ajuntament.
- 4.3 La colla geganterera pot atendre les invitacions que li facin altres poblacions. La colla geganterera s'encarrega de gestionar-les i adequar-les al calendari d'activitats i sortides.

- 4.4 Pel seu caràcter identitari, els gegants participen en activitats obertes a la ciutadania i sense ànim de lucre. Qualsevol excepció ha de ser comunicada a l'Ajuntament, el qual n'ha de donar el consentiment explícit.
- 4.5 La colla gegantera ha de procurar desenvolupar les cercaviles geganteres cenyint-se a les característiques pròpies d'aquestes activitats, en les quals ha de garantir, d'una banda, fer ballar els gegants perquè llueixin com cal, i de l'altra, acompanyar-los amb instruments de música tradicional.
- 4.6 Els gegants són una parella i s'han d'exhibir sempre junts. Qualsevol excepció plantejada per la colla gegantera ha de ser comunicada a l'Ajuntament, el qual n'ha de donar el consentiment explícit..
- 4.7 La colla gegantera ha de vetllar amb la seva actitud per la bona reputació del nom de Sant Cugat del Vallès, especialment en activitats de fora de la nostra ciutat, i mantenir un comportament digne i adequat al nivell de representació de la ciutat, en un àmbit de concòrdia característic dels esdeveniments de cultura popular i tradicional catalana.

CAPÍTOL 5 - Les sortides tradicionals de la ciutat

- 5.1 Els gegants participen en el calendari festiu de la ciutat, especialment en la Festa Major i l'Aplec de Sant Medir.
  - 5.1.1 **Festa Major**¹
    - 5.1.1.1 Els gegants llueixen la insígnia com a balladors del Paga-li, Joan. El Joan ha de dur un ram de flor natural i la Marieta, un vano, tots dos elements especialment preparats per a l'ocasió.²
    - 5.1.1.2 Els gegants participen en els Seguicis de Festa Major: el Seguici d'Inici i el Seguici de Sant Pere, tal com estableix el Protocol dels Seguicis Festius de Sant Cugat del Vallès.
    - 5.1.1.3 Els gegants participen en el Ball del Vano i el Ram –també conegut com a Ball del Paga-li, Joan–, el funcionament del qual el determina l'organització del ball.
  - 5.1.2 **Aplec de Sant Medir**
    - 5.1.2.1 Els gegants han de lluir la fava com a element distintiu de la festivitat.
    - 5.1.2.2 La colla gegantera s'encarrega de portar els gegants a peu des de Sant Cugat fins a l'ermita de Sant Medir.
- 5.2 L'Ajuntament ha de preocupar-se perquè els espais del municipi per on hagin de passar els gegants estiguin en condicions adequades, ja siguin carrers del nucli urbà o espais naturals, com ara durant l'Aplec de Sant Medir.

CAPÍTOL 6 - Comissió de Seguiment

- 6.1 La Comissió, integrada per la junta de la colla gegantera i per representants de l'Ajuntament, és l'encarregada de fer un seguiment del compliment del protocol i proposar-ne modificacions.
- 6.2 La Comissió de Seguiment es reuneix com a mínim un cop l'any.

---

1 Font: Ajuntament de Sant Cugat (2016). *Protocol dels seguicis festius de Sant Cugat del Vallès*.
2 Actualment, la Comissió del Paga-li, Joan és responsable tant del ram com del vano.